

CURIERUL ROMANU

GAZETTA

Politică, Comercială și Litterară

Se abonează la această foie la Redac-
ția la librăria națională, a D-lui A. Da-
nilopolu, ulița Colței; — la Judeca, la
DD. Secretari și DD. Profesori.

Prețul abonamentului pe un an 65 lei
Pe câte luni 35.
Această foie este de două ori pe săptămă-
nă, Lunea și Joca.

Annul XX. N° 8.

București

Joi 29. Ianuarie 1848.

CHRONICA STRAINA.

ITALIA. Roma. Tot se așteaptă a desprinde pe Papa de poporul său. La 1 Ianuarie, Piu IX se miră cum de nu primește felicitările Romanilor. Oamenii din partea retrogradă ce încă în încercările în foarte mare număr, spre a împedea demonstrațiile populare ce se pregătesc, risipiră așară că Papii nu este bine și că nu voiește să primească pe nimănă. Însă senatorul prindea Korsini prin toate puterile, simțind aceasta, a desemnat pe popor. — La 29 Decemb. s'a arătat decretul ce reorganizează consiliul ministrilor, fără a introduce într'înșta elementul laic, însă și fără a scoate afară a pune. Numai în corpul auditorilor ce sunt a fi pe lângă consiliul doispune-zecă din douăzeci și patru membri vor fi dintre Laici. Ministrii vor fi noi la număr; adică aa celor străine, aa celor din țară, aa țerrei, aa politici, aa justiției și grațiarilor, aa instrucției publice, aa finanțelor, aa lucrărilor publice și aa comerțului și industriei și artei.

Toscana. Kâte-va turburări s'au arătat la 7 în Livorno. Populația se plânge de întăzirea armată a gardiilor civice și se duse în ainea palatului ocupat de generalul Sironi, guvernatorul cetății. După câte-va încercări nefericite spre a risipi mitalmea, generalul se arătă din pruză cu conștientă în baletul palatului, și amândoi propuse promovarea unei comisii înscrinate spre a înlesni mijloacele de a mitalmei dorințele exprimate.

Piemonte. Regele n'a vrut să primească o deputație a notabililor din Genova, veniți spre a i da o petiție prin care îi cere a alunga din țară pe leszii, și a stabili gardia civică. Se vorbește de un kamkament (tabără) ce este a se forma spre a observa celale din Lombardia, unde Austria își introduce întregi.

Ambelle-Sicilii. Lokvitorii din Palermo adresaseră către regele o petiție cu 10 000 semnături. Ferdinand n'a vrut s'o primească. Cum a venit această știre în Sicilia, la 23 Decembrie, populația în general s'a dus în montele Pelicchio, și acolo în ainea Ermitașului santei Rosaliei (1) și a renouat jurământul de a lăsa armele, de o va cere nevoia, și de a muri spre a mi kuziră drepturile politice.

Lombardia. La 2 și la 3 Ianuarie s'au întăzuit turburări la Milan. Se vorbește totuși a nu mai ține țutun să tabak spre a împiedica venitul Austriei din vama acestor articole și se pusesse la cale ca dela încercările anțurii să se puzie în lucrare această hotărâre ca să aibă timp fuzorii cu înceta a se mai deprinde cu încercarea ce avea de rind să mi imputie. Soldații garnizoanei indemnă de ofițerii lor încercă care de care a fuma mai tare ca să adige nofta lokvitorilor prin vederea impută a pipelor și a țigarelor. Populația de pează

vidua pe fuzorii; ei însă n'avea nimașă în deșert alăe să și alăe vaionete; ori-ce viduitură kostă o lovitură de sabie și încă și mai multă. Mulți oameni fură uchiși și puștura celor răniți e foarte mare.

(La Semaine.)

Praga. Carol Ludovic și a fuzit în țara în noale zilele statului la 1 Ianuarie. Rămășidele arhiducesei Mariei Luisei vor aștuce la Viena pe la mijlocul unei aștuce. Kontele de Bombelle ce o însocise, se zice că aduce că vine trei condițiile să a daose la testamentul arhiducesei cari se vor deside în Austria. Arhiduca Leopold și arhiducii Raynier, este momentului univarsal. Legaturile konilor din maritașul arhiducesei cu kontele de Neipperg sunt în dominare ce s'au kuzirat pe seama lor.

Russia. După amanahul publicat pentru anul 1848 de către academia din St-Petersburg, Rusia Europei koninde o supra față de 90 117 miale țărate cu o populație de 54 092 000 suflete; țara Poloniei are o întindere de 2 320 miale țărate cu o populație de 4 000 850 lokvitori; și țările dukat al Finlandei 6 844 miale țărate cu 1 547 702 lokvitori. După katagrafia din țara în St-Petersburg sunt 443 000 lokvitori.

CHRONICĂ POLITICĂ.

Pringul de Meternix a adresat două note în acesti termeni, una către Guvernul Britanic și alta către regele Franțezilor închi-

MATEA.

(Urmare.)

Mattea avea în inima sa oare-kare refleks de karakter absolut din aa mitalme-saale, însă în băznică prin bunțate și amorul dreptății, ce e basea la toate fuzioasele organizație. O inteligență ce primise dela natură, mijlocul ne askuns de câte-va romanțuri în orele destinate pentru, somn o fuză a fi mai presus de mitalmei să, de mi eră foarte inorganic și mai simțat poate de cât o față bine kreskută în civilizacia noastră modernă, și de o etate de ont anni.

Kreskută cu asurime, de mi cu amor mi solăitidine, mustrată și însuși burtă în konialăria sa nentru celale mai mi abateri, în Mattea se puskusse nentru mitalme-sa yn simțiment de temere ce adesea ajungea la țară. Mândră și roasă în țară de țurbară la primirea a celor corekții, se denrinsese a de suferei într'o intunecoasă țară de mitalmei kăt va putea mai eroic a nu se țura nici o dată de tiranul său să a se arăta că îi simte cu dureră imitalmei. Fuzioarea mitalmei se înouise prin așea rezistență și cu toate că în sine kbia ne fie-sa, o mitalmei însă o dată cu atăta kuzime, în kăt Ser Zakomo fuzesse sforgat și o mitalmei din mitalmei. De kuzime așea fuz și ea kapabilă, kuchi adfel se temea și ea de dănsa, nu mai puțin de kăt Mattea și mai virtos că pențina karakterului său la pune sub dominația așelui suflet mai mitalmei și mai imperios de kăt aa lui. Mândră, Mattea kie-

masse puzdena în ajutoșul anșurii saale, și de frikă să de țară poate, ea se denrinsese la o strikă simțimere și la o mitalmei kuzitate în țara sa; însă konvikia ce simțimere inimele se denră de a ei ne fie-kare zi tot mai mult. În sine însuși lui țara jura și voindă sekret de mitalmei în fie-kare mitalmei, nu prin vorbe, kuchi nu vorbia nici o dată, nici kiar țară și să, a kuzia debilitate și suflet yn fea de disureș, și prin fante și stăruință. Tot ce o rebolă poate mai mult și cu drept kuzint, eră că mitalme-sa, în mijlocul desnotismului său, bioandă și iusticiilor saale se îndenă că e și relichioasă ne dăre aatele și o sforgă a se simțimere la celale mai sțuse praktikice alăe bigotismului. Pietatea, în general ată de băndă, ată de toleranță și voioasă la nașia venediana, eră în inima Piemontezei Loredana yn fanatism nesuferei ne kare Mattea nu putea să a primească. Astfel, tot kuzind virtute, tot adănd ne Xrist și vșind la mitalmei lui în fie-kare zi destule dărgime amare, biata konială, kutezasse, dukte neayz în așea timp și în așea țară, a se senară interior de dărgime la kate-va puncturi arbitrar. Își fuzesse, fuz mitalmei refleks și fuz nici o konrovers, o relichie personală, mitalmei, simțimere, instinkiv. Înșea ne fie-kare zi așea relichie a alădeșei saale, okkasia îi aducea neșente, absurditatea konviziilor, rebolăle judekții sșente; și kuzind așea ea ne mitalme-sa damnd fuz pietate ne toți eretici orikăt de virtos ar' fi fost, ea se dăcea și mai denarie în omnia kontrarie șure a iertă kiar ne nekredin-

ționii, și ai avea ca ne nișe fragil ai să. Însă și nișe de kuz și mi sțuse kuzetele desure așea kuchi kuz toate că estrema ei băndă anșur și ar' fi kuzenit a desarmă nentru tot d'ășea ne meșera, ea însă, la cel mai mik semn de neayre a mitalmei să de întăzire în implinirea voindă saale, o simțimere la nișe nedense ce sunt nimaș nentru komi și desure kare sufletul mitalmei aa adolescenței Matteei resimțea foarte nișe profundă imitalmei.

Cu toate că de șite de ori ea lui formasso proiecta de a fuzi din kasa mitalmei și așea proiect ar' fi și fost nys în lucrare de ar' fi nentru nune temei ne ne yn lok de refuz; însă în inorganic absolut desure țară, fuz a kuzoșce adeșratele skonete, ea se temea că n'o șă poată află nișe nișe așea nișe protekție.

Ea nu kuzoșce desure femeii de kăt ne mitalme-sa și kate-va voloinoase matroane de așeam fuzimere, mai mult să și mai puțin eseritate la kuzimere konviziile, însă toate eră așea de mitalmei așea de vuzimere în ideile lor, așea de neierțoare în țara ce eale lui nimaș mitalmei morale și relichioase. Mattea kudea ne toate femeile asemene așea, ne toți oamenii așea de nesșuri, așea de amșur, așea de puțin așea înari ka țară-să. Namș-sa, mitalmei Dika, eră băndă ka dănsa și fuzimere, însă absurditatea karakterului ei nu offera mai mult garanție de kăt a și nișe konială. Ea nu și așea unde și nișe nune șerșura și kuzeta a se retrage într' desert spre a și akolo cu băndă și kuz dărgime.

(1) În țara din foletonele țărtoare se va întăzui și iusticiilor noștri desure Santa Rosalia.

smugas-c? Kaza este, kaci vokala dela penultima are doz konsoane adik in sparse, (a) este urmat de (rs) kare ia face lung si prin urmare (e) finala divine skurt adik se ardi- kba acenuta dene dnsta; asfel sunt si in ceale urmbloare: marse, ruse, tinse, smuase, prekut si in aatele ka valse, koanse, loarse, sorse, etc. — Insa in aceste esenae konsoane sunt eterogene kut rs, ns, ns, ks si de simte ori-ce grekie fie gramatisat, fie nu; ce sba facem nsa kut konsoanele sunt ceme- ne, kut pronunaa de arat prin acenutaa vorbei sa lungira vokalei din penultima si grekie negramatisat nu de simte? ce sba facem adik la: nusse, zisse, dyse, trimisse, indelasse si aatele, ka sba nu se citeaskba nuse, zise, dyse, trimise, indelasse, si sba nu se konfunde ku: lkrupi nuse, zise, dyse, tri- mise, indelase particiula pauza? Aci ku- rat se vede kb limba din tat in fia a kon- servat vokala din penultima sba fie lung, si ka sba fie lung a avat doz konsoane, fie eterogene fie omogene, si a appasa la penultima nu va sba zik aat de kut a indoi konsoana; a appasa uror va sba zik a avea o limba kopialreaskba sa feminin; a ap- pasa mai pronunat, va sba zik a avea o lim- ba mai viguroas, mai vrbat si sba ia ci- peva seama la toti kare vorbesk srbtos ro- mnece kb acea fak, appasb unde se ku- bine in kut sba dea nanda cea mai distinsb konsoanelor; kut zice lkrupi dyse, zise, skrise etc. s'arde (s) mai uror pronunat si kut zice ea dyse, zisse, skrise, se arde ku- rat vorba pronunatb mai ku vigoare. Apoi ce e fasilitatea pentru kopii de kut a distin- de fie-kare lkrp print'o notb karakteristi- kb, adik a se pune kbte un semn ne lkrupi kari se kam aseambba spre a de kupoae? Furb acastb distinkcie de a skrie particiula zise ku un (s) si perfektba zisse ku doi (ss), are nevoie kopialba de un intinsb esericiu si de o maturitate ka sba kupoasb un particiul din perfekt. Limba ellenikb, si dnp dnsta cea latinb e painb de asemenea distinkcii, si de acea ku limbale moderne nu poate zice cineva kb poate auzice a fi mare gramatik, mare filolog, va nici kbk gramatik medio-

krp. Se invda limba rombn in skolele mai kbte zече anni, si tot fbae analize gramatikalb si loikb ku in destalb stryindb din partea profesorilor si ku toate ace- stea esia mudi elevi ce kbk nu putea dis- tinde un nominativ, din akkusativ, un assi- liar ash din partikula (a) si pronumele iui, a'ui; pronumele (se) din konjugativba (sb) si mai virtos kutb se skria amndob ku (b); dativba femininba a acestea din pauza ma- skulinba aceti, infinitivba «poate trimite» din presentba indikalb «ea trimite», perfek- tba ea dyse din particiula lkrupi dyse si aate asemenea. Acestea si aatele ka acestea in limba ellenikb se pot kupoae de kopii fu- rb mdatb furbntare a kudetrii ci nma din vedere *τιμῆ, τιμήν*, eatb differinba intre nominativ si akusativ: se skrie *γράφεται*, sb skrie *να γράφη* sa *να γράφῃ*, skrise *γράφει*, skrise *να γραμῆναι* etc. Ash dar ne kb limba ne de sine dela moai dela stryinosi asemenea fasilitai, asta este si okunaa si datorib gramatikalor, a filologikalor, sb nu de treakb ku vedea, sb de adune, sb fakb dintr'ns- sele o artb, si o artb racionabilb. Amu zis si aatb datb kb fasilitatea nu sb in nu- din, pentru kb atnch fasilitatea cea mai mare ar sta in nimik pentru kb nimikba este pudinba cea mai pudinisim; fasilitatea sb intr' a invda racionabilba, perfektba, adevrbba in cea mai skurt timp posibil. In- vadata tinerimea in krsb de opt anni adis- tinde un pronume din konjugativ, un per- fektb din particiul? cherkai si asfel a' arba limba in tot adevrbba ei kut i s'a tran- smis din tat in fia si vedb vedea kb va pri- cene sa va kupoae dela prima lekcie, ku esericiul ei kvenite.

8 Timba mai mdat de kut perfekt sa perfekt anterior sa tranasat in multe lim- be se face din perfekt: *γράφει, έγραφε*; as- menea in romnece se face furb greutatea din atrea persoanb a perfektba, adobnd' d' forma: ssem, ssemi, sse, etc, adik: vorbi vorbis-sem, fkb, fkb-ssem etc. Prin urma- re kut se va determinb o datb forma per- fektba asemenea ka sba se determine si a perfektba anterior; adik:

ar-aramu ar-asseramu ar-aromu ar-asseromu
 ar-arați ar-asserati ar-aroti ar-asseroti
 ar-ara ar-asseru ar-arö ar-asserö.

Romne akum a se preferi de o grekie mu- sikalb kare din doz va predominb araba sa arago, si prin urmare arassera, sa arassero.

9 Sunt mudi perfekti a ktor vokalb fi- nalb e precedatb de un (i) kare dupb idio- ma rombn o skimb in (e) ka la Maria, Ma- ria, Marie. Georgiu, Georgie prin urmare si invia sa invio, invie; nsa invie face la per- fekt interior inviasse ar nu inviesse si prin urmare prekut ar fi provincialismb inviesse asemenea este provincialismb si invie. Ase- menea verb' s'ar' kveni indrentai asfel: ap- propriare si nu apropiere, apropiä, si nu appropie, apropiasse si nu appropiesse, appro- priatu si nu appropietu.

10 Toti iu kb passatba indefinit in lim- ba noastrb ka si in limbale sropi se face din auxiliara avere si particiula passat. In- sb avere, face amu, ai, are, si a, avemu, aveji si au; prin urmare amf fkb, ai fkb a fkb, avemf fkb, aveji fkb, af fkb. Insa, dela avemf si aveji se leaptb sila- ba (ve) si remne amf, aji. Asemenea la timba fiitor dela voimf-face, sb leaptb silaba (i) si remne, vom face. Limba e ka si muzika. Fie-kare silabb cine lok de un timpb. Kut in muzikb se tace sa se leaptb o notb, timba ka sba se numere si nota neagr' devine alb' ce prezice kut doz negre, nota legatb o datb devine neagr' ce prezice kut doz legate. Acest kaaba de n'la vom face si la vorbie ka la kntare vorba e furb taktb sa odoroiti. Dela vo- imf leaptbnd o silab sa un timpb (i), ka- tb sba se fak vokala ce rmine lungb. Mo- shi poiri ne semne kb shi fbae kaaba mai bine de kut noi, pentru kb dela voimf leaptbnd o silab (i) fbae pe (o) lnp kb sba nu parzb taktba si skriea vom ar nu vom; noi amu leaptat ω pentru kb nu esis- tb in alfabetba rombn; ka nsa s'la a- rbtm kut se poate arba romnece adik: sa vhom sa vomu adik zik si e' o vorb daka vrem sb fim litterai si nu vkeri. A- semenea fbae moai poiri dela (zna) ce e de

fiitb bunb si onestb si de o reputacie intaktb , ka Abu-Amet 'mi ar offeri a mb d'la de sojie, si a mb d'uce in gara d'ui, am priimi-o furb in- pedikare si furb skynba, si ori-kut de mediokut ferice am fi, n'am putea-o fi mai pudin de kut aci.» Asta era tot, in adverb. Nici Turku Abu, nici Greku Timoteu nu adresasse nici o vorb kare sba dea urmare acelor idej; si intr'un mo- ment de esasperacie singlarb, delirantb, ne snakabilb, kut de vine nma jneor fete, Mattea, ori sure a disera ne mmb-sa sa sure a se inkredinba ne sine kb avea o voindb foarte determinatb, imi imaginasse a nmi mai bine ne Turk de kut ne Grek, de kut ne ori-kare Venedian: Ku toate acestea, abia acea vorb fu pronunatb de dnsta, straniu efekt ad voindei sa ad imaginaciei in kanetele jne! si Mattea kutb a se ptrunde de acest amor ximerik si a se inkredinba kb de kbte-va zalde ea ii simjisse misterio- asede atingeri. «Nu, zicea ea in sine, n'am minit, n'am avanat in xazard o aserjie nebunb. Ia kbiam furb sb o iu; toate kudetele medle, toate speranale medle se reportä kbte dnsta. In momentba negikalai, in krisea decisivb a diseraciei, amora me s'a deskonerit adora si mie insim; acea nme a emit din buzele medle prin efektba unei voinde divine mi, ia simj' a- kut, Abu este viada mea si skparea mea. Vorbind asfel ku glas tare in kamera sa, esal- d'atb, bealb ka un anel in viai romnab, Mattea se nrebala ku acitacie n'ni fbae vint ku e- ventialba sb.

IV.

Timoteu era un mik de stat ku o fitrb pl- kutb si finb, a kbta kudtyrb kam d'uoare in ris era temerarb prin indemnbarea unei prudente ktresii. Avea ka la doz-zehi mi ont de anni si se trbaa dintr'o bunb famialie de Greki Sklavoni rinatb prin abstruile forgei ottomane. De tin- ptiu ea strbntse d'ua, kudnd o meserie, fkbnd ne toate kbte i se presentä, furb mnd- rie, furb timitate, ne trbntse, ka mi oa- menii din zaldele noastre, de a iu daka avea o vokacie, o specialitate oare-kare, si oku- pnduse ku stryire a'ni din esistenaa isolatb ku a mudimii. Nici de kut fafaron, ci foarte intrenintor, inerkä toate mijloaele sure a'ni face stare, si nstmi si ne ceale mai stryine mijloaele inerkate mai nainte de dnsta. Nu tre- cea mdat si devena kapabilä la kudrie ce de ce- rea nua sa stare, si kutb intreninderea sa nre- ma, ea indrgimä adä nma de kut. Ptruntor, aktiv, nasionat ka un juktör de kudb pentru toate inerkuile spekulaciei, nsa prudent, dis- kret si oare-kut kam futb, nu mb da amdi- ge ci mb da o amlekege kudyioasb, era din acei oameni ce skapb de toate nenogirile ku acastb vorb: sba vedem! Aci, de mi nu a- jnr tot d'ana la apoaba destinaciei, imi fak cea pudin un lok kommod in mijloaba gramdrii intridelor si ambigialor, si kutb reuesk a se urkä mb da un pots strlyuit, se migb cineva de reneaa lor inbäare si in nmesk priveleaii

fortnei. Nu mie cineva prin kbte perderi d'uros sfferite, prin kbte fatirante inerkai si kudty- toare sformu 'mi a kudrbat favorile. Timoteu, eseritasse una d'ua adä fonkuile de ferior prin kafee, prin kofetrii, de komportor, de vinzbtor de blane, de komisionar, de lokandier, de empirik si de regisor, tot d'ana in urma sa in interesele nre nui myxaman: kbci Greki din acea epokb, ori-unde se aflä, nu putea a se sku- pa de dominacia turkb, sbt pedansb de a fi kom- damnai la moarte in datb ce vor mai nre ni- ciorba in patria lor; si Timoteu nu voia a'ni in- kide d'uma unei d'ri kareä ii kupoea ku per- fektie toate felurile de esnoetacie komerzialb. Ea se insrbnasse ku facendele unor neguitori kari la trimeseserb in Germania, in Franca, in Egiptu, in Persia, in Sicilia, in Moskva si mai nrtos in Italia, fiind n'atnch Venedia marazia cea mai konsiderabilb a komerzialb ku Orientul. In aceste diverse kudyitöri, Timoteu invdasse a vorbi foarte vite, de nu korrekt, cea pudin ku fasilitate, diversile limbe alde nooaele ce de vizitasse. Dialektba Venedian era unba din cea- le ce kupoea mai bine, si tinktyierba Abu- Amet, neguitor konsiderabil, alde kbta fabri- ce era la Korfu, ia dyasse de kudnd drent in- spektör ad kudyitorib sb, drent ditor de kata- stime si de dragoman etc. Avea intr'nsta o inkredere estreb, si simjia o nalyere silenaiosb askubnd furb cea mai mik semn de intelligen- d' sa de approacie, voioasede d'ui gatme si limbual snitaa.

